

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia S. Avgvstini de humanæ naturæ stantis, lapsæ,
puræ statu & viribus eruitur & explicatur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

2. Quis status inferioris partis respectu superioris.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13673

Vides. 27. scilicet legis Dei in corde credentium, ut supra
28 lib. de ex libro de Spiritu & littera artigimus.

Spir. & litt. Unus tantum est difficilis locus, qui huic
 Ecclesie & Augustini doctrinae, quamvis con-

Genes. 2. stanter ab eo asserta, opponi posse videatur.
 Nam tractans illum Scripturae locum; *Insuper*

Lib. 2. de Ge- *nes. cont. Ma-* *nich. 8.* *vis in faciem eius spiraculum vite;* docet eo signi-
 ficari, quod status Dei animum operatus sit: &
 mox adjungit: *Nondum tamen spiritalem hominem*
debemus intelligere, qui factus est in animam viven-
tem, sed adhuc animale. Tunc enim spiritalis esse-
ctus est, cum in paradiso, hoc est, in beata vita consti-
tutus praeceptum etiam perfectionis accepit, ut verbo
Dei consummaretur. Vbi significare videtur,
 hominem ante esse conditum; postea verò
 cum in paradiso collocatus fuit, gratia spiri-
 tus esse perfectum.

Sed qui bene loci circumstantias pondera-
 verit, facile videbit illis verbis: *Nondum;* & :
Tunc enim spiritalis effectus est &c. non significari
 ordinem rerum gestarum, quasi illa tempore
 se consecuta fuerint; sed ordinem narrationis,
 & quibus quidque verbis insinuatum fuerit:
 Hoc vult igitur Augustinus illis verbis, *Insuper*
&c. nondum significari quod homo spiri-
 tualis fuerit; sed hoc potius indicari nomine
 paradisi, quo, ut statim dicit, ipsa beatitudo

Ibid. c. 9. hominis figuratè significata est. Nam sicut di-
 versis Dei operationibus se mutuo saltem natu-
 rae ordine consequentibus natura condita,

& gratia infusa fuit: ita nihil mirum, si separa-
 tim illa quoque narrentur, & diversis rebus fi-
 guratè significantur. Et haec de Adami sancti-
 ficatione dicta sint: quorum veritas longè lu-
 culentiùs & immobiliùs constabit ex ijs, quae
 juxta S. Augustinum inferiùs de statu purae
 naturae tribus libris dicturi sumus.

Tametsi verò non sit hic nobis de Angelis
 disputatio, de quibus nihil contra doctrinam
 Ecclesiasticam à Pelagianis motum fuit: quia
 tamen de bene agendi adjutorio, de quo infra,
 necessariò multa dicenda sunt, eademque est
 omnino in Angelis & homine innocente ratio;
 brevier hoc addendum est, idem juxta D. Au-
 gustini doctrinam de Angelorum, quod de
 hominis creatione esse sentiendum. Videlicet,
 etiam Angelos sive bonos sive malos, in san-
 ctitate & justitià, hoc est, in divinae charitatis
 gratià esse conditos. Vnde post nonnullam di-
 sputationem definitivam fert sententiam: *Et*
istam (bonam voluntatem) quis fecerat, nisi illi
qui eos cum bona voluntate, id est, cum amore casto,
quo illi adherent creavit, simul in eis & condens natu-
ram, & largiens gratiam. Vnde sine bona voluntate,
hoc est, Dei amore nunquam sanctos Angelos fuisse
credendum est. Et statim docet, non ad solos
sanctos homines pertinere, verum etiam de
sanctis Angelis posse dici, quod charitas Dei diffusa sit
in eis per Spiritum sanctum, qui datus est eis.

CAPUT SECVNDVM.

Quis status inferioris partis respectu superioris.

CVm igitur iste esset status mentis ho-
 minis respectu Dei, ut Deo Creatori
 suo, ultimoque suo & omnium creatu-
 rarum fini castissimo amore cohæ-
 reret, ex quo fiebat, ut divinae sapientiae om-
 niumque virtutum, quae in animo rationali
 sedem suam habent, particeps fieret, rectus
 ordo videbatur postulare, ut huic tam connatu-
 rali hominis bono, propter cujus possessio-
 nem creatus, & in cujus conservatione salus
 ejus constituta est, nihil in ipso homine à Deo
 creante fieret, sive in animo, sive in corpore,
 quod eum ab illa sui creatoris & salutis, &
 veri totius sui boni possessione, & fruitione re-
 torqueret, ac divelleret. Hinc corpus pariter
 & animum suam quemque integritate vestivit,
 ut sine pacis illius supernae interpellatione,
 animus menti, corpus animo summâ facilita-
 te, profundâ tranquillitate servirent. Primum
 igitur de reliquo animi statu, postea de corpo-
 re pauca dicturi sumus.

Animum igitur primi hominis sine omni
 concupiscentiali motu creatum esse, certissima
 Augustini & verae Catholicae Ecclesiae do-
 ctrina est, adversus illum errorem Pelagianor-
 um, quo docebant, libidines illas, sive concu-
 piscencias, sive cupiditates, quibus in hac
 vita jugiter perturbamur ac tentamur, & ad

vitia quaelibet sectanda propellimur, humanae
 naturae concreatas esse: de quo multa in recen-
 sendis Pelagianorum erroribus diximus. Inter
 illas libidines turpissima quidem illa est, quae
 ad lasciviam carnis incitat, sive animum, sive
 simul & corpus; sed non est sola: in omnibus
 enim bonorum creatorum cupiditate, & pec-
 catorum generibus, locum habent. Nam quem-
 admodum ad concubitum, ad odoranda, ad gustan-
 da, ad audienda, ad videnda voluptuosa impetu
 quodam concupiscentiali & voluptuario provo-
 camur; ita & ad invidendum, superbiendum,
 blasphemandum: nec est ullum omnino boni
 creati genus, ad quod non similis concupiscenti-
 alis instinctus possit & soleat aliquando ex-
 ardescere, & ad consensum peccati impellendo,
 antecedere. Adversus istum igitur Pelagianor-
 um errorem asseverantissime semper August.
 docuit, naturam humanam in suae procreatio-
 nis exordio immunem & liberam ab hujusmo-
 di concupiscentiis productam esse, easque Deo
 vindicante, peccati primi merito emeruisse.

Hinc illud in libris de Civitate Dei: *Hoc itaque; lib. 14. b*
tam leve praeceptum ad observandum, tam breve ad Civit. 14. b
memoriâ retinendum, ubi praesertim nondum volun-
tati cupiditas resistebat, quod de pane transgressio-
nis postea subsequens est &c. Et in eodem libro
inferiùs: Haec igitur partes (sive atque libido)
in part. 2.

in paradiso ante peccatum vitiosa non erant. N^A enim contra rectam voluntatem ad aliquam movebantur; unde necesse est eas ratione tanquam frenis regentibus abstinere. Vnde quod nunc ita mouentur, & ab eis qui temperanter & iuste & pie viuunt, alias facilius, alias difficilius, tamen cobibendo & refrenando modificantur, non est utique sanitas ex natura, sed languor ex culpa. Hinc illud in ultimo aduersus Iulianum opere: Hac dicebat B. Gregorius &c. volens exponere, vel potius quia nota sunt admonere, in quali quantoque certamine cum vitis interioribus propter corpus quod aggrauat animam, consistunt sancti. Quod certamen utique fuisse in illo beatae pacis loco, id est, in paradiso deliciarum, si nemo peccasset. Et aliquanto post: actio pia est in hac vita Deum colere & eius gratiam contra vitia interna pugnae, eiusque ad illicita insipientibus, cogitibusque non cedere &c. In paradiso autem, si nemo peccasset, non esset actio pietatis expugnare vitas; quoniam permissio felicitatis esset, vitia non habere. Hinc illud in libro de correptione & gratia: Ille vero (primus homo) nulla tali rixa a seipso aduersus seipsum tentatus atque turbatus, in illo beatitudinis loco sua seculum pace fruebatur. Et inferius: Tales vires habebat eius voluntas, quae sine illo fuerat inlicita peccato; & nihil illi ex seipsa concupiscenter resistebat. Quam doctrinam tanquam Catholicam excenties in suis operibus aduersus Pelagianos editis reperit, & aduersam velut Pelagianam fureculum damnat. Hauserat suam ex Scripturis factis, quae manifeste vitia ista ex peccato processisse declarant. Nam cum dixisset primos homines ante peccatum fuisse nudos, & non erubuisse, postquam peccasset narrat oculos eorum apertos: cumque cognouissent se esse nudos, consuerunt sibi perizoniam, quibus pudenda velantur. Quae narratione significatur, primos parentes nullos pudendos concupiscentiae motus in sua nuditate sentisse: post peccatum vero eosdem illos sentiendo erubuisse: quemadmodum communis Patrum, adeoque omnium Christianorum fidelium sensus est. Vnde Augustinus aduersus Iulianum, qui per peccatum nihil pudenda novitatis in partibus illis corporis ortum esse sentiebat: Ego vero non a pudore inanimi figurarum, sed a scriptore diuinarum

didici litterarum, quia illi primi homines nudi erant, & non confundebantur, in quibus absit ut tanta innocentia tam impudens esset: sed nondum inerat, quod puderet. Peccaverunt, at tenderunt, erubuerunt, operuerunt; & adhuc clamas: Nihil illic indecens non nunquam senserunt. Hanc planè impudentiam tuam nimis incredibilem, absit ut dicam, nullus te Apostolus aut Propheeta, sed nec pictor docuit aut Poeta. Et paulò post: Adam & mulier eius, qui nudi erant ante peccatum, & non confundebantur, mox ut peccaverunt, quas partes corporis amiserunt. perizoniam nomine satis expressum est. Videmus quod texorini, nimis insipientia est adhuc querere, nimis impudentia adhuc negare, quid senserint. Nam tu quoque cum obstinatissime contradicas, usque adeo iudicasti, nihil aliud humanis occurrere sensibus, nisi concupiscentiae motum erubescens illos homines in genitalibus tegere voluisse, ut perizoniam erigere ad latera conareris: Quo Scripturae loco frequenter Pelagianos libidinem in paradiso inducere molientes expugnat. Eadem verò prorsus est & ceterarum cupiditatum ratio. Vnde & illas generatim non nisi ex peccato promanasse, ex alio Apostoli loco docet, ubi concupiscentiam seipsum peccatum, & peccati legem vocat. Nimirum ea de causa, inquit Augustinus, quod & peccato facta est, peccatum, si vicerit, facit. Vel ut alibi dicit: Eam (Apostolus) peccati nomine appellat, quia & de primo peccato originem ducit, & quosvis eius motibus ad illicita consenserit, peccat. Vbi sub concupiscentia, sicut & Apostolus Iacobus, omnem omnino libidinem comprehendit, quae cum concupiscentia parit peccatum, seu, cui consentum adhibendo peccamus: quam idcirco iuxta mentem Apostoli, quem allegat, nihil aliud esse dicit, quam desiderium peccati. Vnde istam de concupiscentiae origine doctrinam Augustini Synodus Tridentina faciens suam: Hanc, inquit, concupiscentiam, quam aliquando Apostolus peccatum appellat, sancta Synodus declarat Ecclesiam Catholicam nunquam intellexisse peccatum appellari, quod vere & propriè in venia peccatum sit: sed quia ex peccato est, & ad peccatum inclinat. Si quis autem contrarium senserit, anathema sit. Si ex peccato est, ante peccatum gigitur nusquam fuit.

CAPVT TERTIVM.

Vtrum fuerint in homine primo innati & intensi appetitus excellentiae & laudis, & superbiae tentationes, ut quidam volunt.

QVIA doctrina cum tam sancta, tam primae conditionis decens integritatem, tam in Scripturis, Concilio, & Augustino fundata sit, ut ejus veritate Pelagiana haeresis debellata, & mole oppressa sit, mitum profecto est, quod quidam recentiores minus perspicam habendo erroris Pelagiani virulentiam & haereticum, ab istius doctrinae norma discesserunt. Nam quidam eorum dicunt hominem Deo iuvante potuisse se continere ab omni peccato, cum nullas alias tentationes haberet, praeter eas, quae extrinsecus in-

ferrentur; & praeter innatum appetitum excellentiae & laudis, quo ad voluntatem & intellectum, quae omnia in tanta tranquillitate passionum, tanquam preclaris donis praeditus facile poterat superare. Vbi significat innatis superbiae motibus hominem potuisse tentari; illa est enim, quae excellentiae & laudi inhilat; sed eos facile superare potuisse, nihil enim superatur, nisi quod repugnando resistit. Alius Molinè vestigia secutus audet & dicit: Amorem excellentiae in natura integra & perfecta intensissime in Genesim fuisse, & hoc imponit Augustino, 146. & 11. 2. tanquam

